

NOVOMESTSKÝ SPRAVODAJCA

41. ročník | ISSN 1338-8223 | MK SR - EV 3966/10

11/2020

November 2020

OCHOTNÍCKE DIVADLO V MESTE, TO JE AJ IVAN RADOŠINSKÝ

Výročné dni ochotníckeho divadla v Novom Meste nad Váhom, ktoré teraz na jeseň oslavujeme, sú úzko späté aj s významnou osobnosťou ochotníckej scény u nás Ivanom Radošinským. Novomešťan, ktorý prvýkrát vystúpil na dosky menom svet v roku 1988, aj naďalej spája svoj život s divadlom. Menej už s činohrou, s ktorou začínal, ale o to viac a intenzívnejšie s bábkovým divadlom.

„Možno aj preto, že sám bábký a kulisy pripravujem,“ pousmial sa na úvod nášho rozhovoru sympatický herec a režisér. Sám je zo situácie posledných mesiacov smutný, ale zatiaľ to berie s rezervou. „Nie je nič horšie, ako skúšať a skúšať, ale nehrať pred publikom. Tu v hre, ktorú sme tento rok predstavili, sme odprezentovali v lete na námestí. Ešte na jún sme mali pripravenú premiéru novej inscenácie, ale zatiaľ len presúvame termíny.“

Situácia okolo koronavírusu zastihla umeleckú oblasť citeľnejšie, ako mnohé iné. Našťastie, tá naša scéna je len amatérska. A tak našim umelcom chýba najmä publikum.

Napriek tomu však Ivan Radošinský do priestorov Mestského kultúrneho strediska chodí často a rád. Posledné dni namiesto premiéry činohry sa na podnet riaditeľky MsKS Márie Volárovej pustili dokonca do nahrania divadelnej hry Tri prasiatka na CD nosič. Pre ochotníkov to bola milá vzpruha v tomto smutnom období.

„S divadlom som spätý už 32 rokov. Bol som mladý muž, keď som si zahrál svoju prvú rolu najskôr ako herec v SDOS Javorina, kde som stvárňoval komediálne i dramatické roly,“ zalovil v pamäti. „Tá prvá rola bol Jakubko z Perinbaby. Mal som 24 rokov a odohral som túto postavu ako chlapca aj mladého muža.“ Pod režijnou taktovkou Štefana Psotného odohral 17 sezón. „Stáť pred divákmi bol vždy zvláštny a vzácný pocit. To súznenie s divákom, keď vidíte, že verí každému vášmu gestu a mimike, je neopísateľný.“

Charakterovo ho Štefan Psotný obsadzoval častejšie do komediálnych rolí, ale sám Ivan Radošinský dodal: „Začínal som ako milovník, potom som prešiel na ťažké roly, napríklad v hre Skon Paľa Ročku ako Paľa a v hre Kým kohút nezaspieva ako Samo Uhrík. Ale najlepšie mi išli naozaj komédie. Teraz pracujem na hre Tri prasiatka a pri komédiách celý súbor neskutočne žije.“

Koncom roka 2005 zažíval Radošinský pocit frustrácie. „Stretávali sme sa na skúškach aj trikrát do týždňa, ale za rok sme neodohrali jedného predstavenie. Akoby sa zastavilo prirodzené napredovanie v divadle. Vtedy som sa rozhodol s divadlom skončiť.“

Prelomovým sa pre neho stal rok 2006, keď sa stal tajomníkom Festivalu Anky Jurkovičovej a pri novozriadenej Galérii Patrika Matejku v MsKS sa začalo pod jeho vedením formovať Divadielko galéria (ďalej DG). „S nápadom prišiel akademický maliar Ján Mikuška, nenápadne ma postrkoval, a tak teda vzniklo Divadielko a hneď pár týždňov po založení sme odohrali aj prvé predstavenie. Dokonca sme v ňom hostili Emmu Drobnú.“

Na Festivale A. Jurkovičovej o tri roky neskôr už DG s inscenáciou Letný deň od Slavomíra Mrožeka vyhralo všetky ocenenia a to bola pre Radošinského určite úžasná satisfakcia. „Následne sme sa s touto inscenáciou predstavili aj na Festivale Zuzany Kardeliseovej v Srbsku a takisto sme tam s ním zožili veľký úspech.“

S režisérom Róbertom Kočanom onedlho pripravili ďalšie dve inscenácie – Ženbu a Stroskotanca. S druhou hrou sa predstavili na festivale BAF v Brne, kde znova zaznamenali veľký úspech.

Za tých 32 rokov odohral Radošinský desiatky postáv a prepožičal hlas mnohým bábkam v bábkovom divadle, ktoré sa vyformovalo v Divadielku galéria a v ktorom sa prirodzeným profesijným vývinom stal z neho aj režisér. DG získalo za svoju činnosť v roku 2014 titul Kvalitný produkt Podjavoriny.

DG nerobí žiadne tzv. kastingy, ani nábery. Privíta každého, kto má záujem hrať. „Nešťastím je, že keď sa nám herci a herečky dostanú na vysoké školy, skončia s hraním u nás. Už sa im to nedá sklbiť so štúdiom. Ale šťastím je, že keď nám niekto odíde, zázračne sa nám vo dverách objaví dvaja - traja noví herci. Posledné štyri roky máme aj vlastnú hudbu, ktorú nám skladá práve nová riaditeľka MsKS Mária Volárová.“

Za 14 rokov existencie DG odohrali ochotníci vyše tristo bábkových predstavení. V repertoári majú 14 hier, ktoré sa väčšinou cyklicky opakujú.

Okrem rôznych adaptácií má DG konečne aj vlastnú hru na motívy židovskej rozprávky, no na premiéru si diváci musia počkať, kým neprehrmí táto nešťastná kríza spojená s koronavírusom.

To však Ivanovi Radošinskému neberie chuť v práci s divadlom a v divadle, v ktorom trávi takmer každé popoludnie.

Tatiana Brezinská | FOTO: archív Ivana Radošinského

KRÁTKE SPRÁVY Z MESTA

Začiatkom októbra prebehli rekonštrukčné práce na vozovke na Hviezdoslavovej ulici.

ZDROJ: TSM

Nové Mesto nad Váhom vyhlásilo v júli 2020 urbanisticko-architektonickú súťaž, ktorej cieľom bolo nájsť komplexné riešenie návrhu areálu mestskej krytej plavárne a letného kúpaliska spolu verejným parkom na úrovni urbanistickej štúdie. Súťaž sa zúčastnilo osem autorských kolektívov.

Porota pracovala v zložení:

Riadni členovia:

Ing. arch. Imrich Pleidel, predseda poroty AA SKA

(nezávislý na vyhlasovateľovi)

Ing. arch. Ján Gustiňák AA SKA (nezávislý na vyhlasovateľovi)

Ing. arch. Ján Krchnavý AA SKA (závislý na vyhlasovateľovi)

Ing. arch. Mária Serdahelyová AA SKA (závislá na vyhlasovateľovi)

Ing. arch. Martin Pavelek AA SKA (nezávislý na vyhlasovateľovi)

Akad. arch. Dušan Voštenák AA SKA (nezávislý na vyhlasovateľovi)

Ing. Rastislav Petkanič (závislý na vyhlasovateľovi)

Náhradný člen:

Ing. Jozef Trstenský (závislý na vyhlasovateľovi)

Hodnotiacia komisia rozhodla o udelení cien a odmien 8 hodnotených návrhov nasledovne:

1. cena – súťažný návrh A (15 000,- €)

Autorský kolektív: ateliér 3linea / Ing. arch. Anton Reitzner, Ing. arch. Peter Stano, Ing. arch. Ondrej Vecan, Ing. Miroslav Naď

2. cena (znižená) – súťažný návrh D (7 500,- €)

Autorský kolektív: Ing. arch. Marek Jablonský Ing. arch. Stanislav Majcher, PhD.

3. cena – súťažný návrh G (6 000,- €)

Autorský kolektív: Ing. arch. Michal Čičala, Ing. arch. Michal Matika, Ing. arch. Lívia Orišková

Zdroj: www.nove-mesto.sk

ZIMNÝ ŠTADIÓN a SKATEHALA od 15.10.2020 ZATVORENÉ!

Opatrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia - OLP/8326/2020, zo dňa 14.10.2020

- S účinnosťou od 15. októbra 2020 do odvolania sa podľa § 48 ods. 4 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. všetkým fyzickým osobám, fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám zakazuje usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, zábavnej, spoločenskej či inej povahy v jednom okamihu v počte nad 6 osôb.

V septembri sa v Novom Meste nad Váhom uskutočnilo 13 sobášov, narodilo sa 11 dievčat a 7 chlapcov.

Spracovala: *Tatiana Brezinská*

FESTIVAL ZBOROVÉHO SPEVU SA NEUSKUTOČNÍ V PLÁNOVANOM NOVEMBROVOM TERMÍNE

Pandémia koronavírusu ovplyvňuje naše životy už niekoľko mesiacov. Prijaté opatrenia na zamedzenie jej šírenia sa výrazne dotkli aj organizovania kultúrnych podujatí. Výnimkou nie je ani naše mesto, ktoré vo svojom kalendári kultúrnych akcií vyškrtlo aj také veľké tradičné podujatia ako sú Dni mesta, Festival A. Jurkovičovej, Novomestský jarmok a najnovšie aj 11. festival zborového spevu (FZS).

Na jeho prípravu začali organizátori pracovať už na jar, ale nová situácia všetko zmenila. Pôvodne dohodnutý dátum 14. november 2020 sa zrušil a prípravný výbor predbežne určil náhradný termín na marec 2021, v ktorom by malo vystúpiť 6 speváckych zborov (SZ): Apollo (Bratislava), Coro Laudamus (Piešťany), Cantabile (Nové Mesto n. Váhom), Rozkvet (Prievidza), Dvořák (Uherský Brod - ČR) a Notabene (Bojkovice - ČR). Keďže ich spevácke umenie si v pôvodnom termíne nebudeme môcť vychutnať, aspoň týmto krátkym obzretím si priblížme atmosféru predchádzajúcich ročníkov festivalu a ľudí, ktorí už 20 rokov stoja za jeho prípravou.

Zborový spev má na Slovensku bohaté tradície a nielen v minulosti, ale aj v súčasnosti sa mu venuje veľa kolektívov takmer všetkých vekových kategórií. Svojimi vystúpeniami na kultúrno-spoločenských podujatiach dôstojne reprezentujú svoje obce a mestá a poskytujú poslucháčom nevšedný umelecký zážitok. Ambície väčšiny z nich však siahajú aj vyššie: chcú čo najlepšie obstať v domácej i v medzinárodnej konkurencii, a to si už okrem lásky ku krásnym piesňam a radosti zo spevu vyžaduje aj veľkú vytrvalosť, odborný rast a v neposlednom rade aj dostatok

možností na porovnanie svojich kvalít a získavanie nových inšpirácií. Preto je pre SZ veľmi dôležitá účasť na festivaloch a prehliadkach, ktoré im takýto priestor poskytujú.

Myšlienka mať FZS aj v našom meste sa nezrodila náhodou, ale vychádzala z dlhoročných zborových tradícií v meste. Ich nositeľmi a pokračovateľmi sú tri SZ: SZ Cantabile, SZ Zvonky pri Klube a Jednote dôchodcov a SZ sv. Cecílie, pôsobiaci pri Prepozitúre Narodenia Panny Márie. Všetky úspešne reprezentujú mesto nielen doma, ale aj za hranicami Slovenska.

Od smeľej myšlienky nebolo vďaka niekoľkým nadšencom a podpore vtedajšieho vedenia mesta ďaleko k realizácii. 1. ročník FZS sa uskutočnil v sobotu 18. novembra 2000 ako súťažná prehliadka SZ zo Slovenska, ale organizátori sa už vtedy nebránili myšlienke v budúcnosti pozývať na festival aj kolektívy zo zahraničia. Navyše verili, že nová tradícia pritiahne k tomuto špecifickému hudobnému žánru ďalších záujemcov najmä z radov mladých ľudí.

Na festivale vystúpilo päť SZ, z toho dva domáce: Ženský zbor Zvonky pri Klube dôchodcov a SZ MO Matice slovenskej pri a. s. VZT - Vzduchotechnika (neskôr premenovaný na SZ Cantabile). Úvodné tóny zborovej skladby Carmina Burana od nemeckého skladateľa Carla Orffa, ktoré ho otvorili, od začiatku navodili slávnostnú atmosféru na pódiu i v hľadisku.

Odvtedy sa FZS neprerušene koná každé dva roky a stal sa tradičnou jesennou kultúrnou udalosťou a príjemným obohatením predvianočnej

SZ Dvořák z Uherského Brodu

ponuky kultúrneho programu v meste. Pod záštitou primátora mesta Ing. J. Trstenského ho organizuje Mesto Nové Mesto n. Váhom, MsKS a Kruh priateľov hudby pri MsKS. Spomedzi kolektívu ľudí, ktorí sa od začiatku podieľajú na jeho realizácii, je dôležité spomenúť najmä dve mená. Je to riaditeľka festivalu pani Vilma Struháriková-Lehutová, dlhoročná pedagogička na ZUŠ v Novom Meste n. Váhom, predsedníčka KPH a neúnavná propagátorka vážnej hudby v našom meste, ako i pani Veronika Pavlovičová, od r. 1985 dirigentka SZ Cantabile, ktorá so svojím kolektívom dosiahla mnohé významné úspechy doma i v zahraničí. Aj vďaka ich zariadeniu a dobrej organizačnej práci úroveň festivalov rastie a teší sa pozornosti významných SZ na Slovensku, ku ktorým sa na 2. ročníku pripojil SZ Domino z Tábora (ČR) a od 6. ročníka SZ Dvořák z družobného mesta Uherský Brod (ČR), dodnes pravidelný účastník festivalu.

Festivalu sa dotklo aj niekoľko zmien. Od 5. ročníka je nesúťažnou prehliadkou a na miesta odbornej poroty zasadli odborní poradcovia s dlhoročnými skúsenosťami v oblasti zborového spevu, ktorí dirigentom poskytujú odborné rady. Sú to pani profesorka Vlasta Hudecová,

významná osobnosť slovenskej vokálnej pedagogiky, ktorá sa hrdo hlási k rodnému kraju a nášmu mestu (držiteľka titulu Osobnosť mesta), a doc. Mgr. art. Milan Kolena, ArtD, umelecký riaditeľ a organizátor mnohých hudobných festivalov a dirigent úspešného vysokoškolského SZ Apollo, pravidelného účastníka nášho festivalu. Pripomeňme, že na stoličke porotkyne sedela aj ďalšia uznávaná osobnosť, doc. MgA. Blanka Juhaňáková, ArtD, hlavná zbormajsterka slovenského filharmonického zboru, nositeľka krištáľového krídla, ale aj pedagógovia hudby Š. Steineckerová, Mgr. I. Pirklová, M. Franková, Mgr. E. Plesníková, J. Pírkla a E. Dvořáková. Zmena nastala aj na poste moderátorky. Moderátorkou prvých troch ročníkov bola pani Eva Dvořáková, od 4. ročníka až po 10. ročníka sa k mikrofónu postavila Dr. Eva Berková.

Tvrdenie, že hudba ľudí k sebe približuje, dokazuje aj účasť SZ zo všetkých kútov Slovenska, ktoré naše mesto za tých 20 rokov existencie festivalu navštívili. Zavítali k nám speváci z Piešťan, Chynorian, Hornej Súče, Trenčína, Horného Srnia, Prievidze, Ilavy, Nitrianskeho Pravna, Bratislavy, Žiliny, Senice, Topoľčian, Trnavy a i. Niektoré SZ prichádzali opakovane aj niekoľkokrát. Všetky sa pýšia bohatou históriou a desiatkami úspešných vystúpení na podujatiach a súťažiach doma i v zahraničí. Získané ocenenia boli pre divákov i organizátorov zárukou skutočne kvalitného vystúpenia. Dramaturgia ich programov bola založená na rôznorodosti hudobných žánrov: nechýbali klasické svetské a sakrálné skladby slovenských i svetových majstrov, diela z obdobia baroka, renesancie, romantizmu, hudba 20. storočia, slovenská národná tvorba, hymnické a ľudové piesne v zborovej úprave, ani černošské spirituály a gospels. Prof. Hudecová a doc. Kolena ocenili najmä náročnú prácu dirigentov, ktorým sa darí hľadať spoločný tón pre ľudí rôznych vekových kategórií a hlasových dispozícií, neraz bez požadovaného hudobného vzdelania, ktorí sa tomuto koníčku nevenujú profesionálne, ale iba vo svojom voľnom čase.

Je dôležité, aby sa zborová piesňová tvorba zachovávala, a preto vďaka patrí všetkým, ktorí svojím spevom a záľubou v krásnych piesňach a skladbách obohacujú nielen seba, ale aj poslucháčov. Hmatateľným dôkazom týchto slov bola vždy neopakovateľná a spontánna atmosféra v hľadisku počas všetkých festivalov, ktorú na záver umocnilo spoločné zaspievanie hymnickej piesne Eugena Suchoňa Aká si mi krásna.

Eva Berková

Foto: Jozef Šišovský

ODIŠIEL VZÁCNY ČLOVEK

Venované nášmu drahému pánovi profesorovi PaeDr. Jankovi Pitekovi.

Veľmi ťažko sa hladujú slová poslednej rozlúčky o človeku, ktorý bol v širokej verejnosti našich občanov veľmi obľúbený, ktorý zanechal za sebou vyrytú hlbokú brázu vzdelanosti, múdrosti, vzájomného porozumenia a priateľstva, veselosti, šlachetnosti - ktorý už nie je medzi nami.

Narodil sa v Žiline a svoju životnú púť ukončil v našom kraji po viac ako 82 rokoch. Celý svoj život zasvätil práci ako pedagóg vo výučbe a výchove študentov a mládeže vôbec.

Bol vynikajúci matematik a ako prvý pedagóg začal vyučovať aj deskriptívnu geometriu na Gymnázium M.R.Štefánika v Novom Meste nad Váhom. Celý svoj pedagogický život bol triednym profesorom veľkého množstva študentov, ktorí pod jeho vedením úspešne zmaturovali a veľká časť z nich sa dostala na vysoké školy, kde po absolvovaní sa mnohí stali pracovníkmi vedeckých, pedagogických alebo iných inštitúcií alebo významnými osobnosťami na postoch vo verejnom živote.

Bol všeobecne obľúbený, v pedagogickom zbere úžasným kolegom, bol človekom so špecifickým humorom a všetky tieto vlastnosti dávali pozitívnu silu ľuďom, ktorí sa s ním stretávali a žili v jeho blízkosti.

Miloval v prvom rade svoju rodinu a školu, ktorá mu bola druhým domovom a študenti akoby mu boli rodinnými príslušníkmi. V starobe pomáhal svojej matke, ktorú často doprevádzal do kostola, lebo aj sám bol veriaci.

Bol ocenený primátorom Nového Mesta nad Váhom ako osobnosť roka za pedagogickú činnosť na Gymnázium M.R.Štefánika pri príležitosti 100. výročia vzniku gymnázia. Patril medzi ocenených pedagógov za svoju celoživotnú prácu, ktorú sám vnímal ako poslanie.

Vo voľnom čase hrával na harmonike, bol spoločenský a miloval prírodu, bol vášnivý rybár a preto viedol rybársky krúžok mládeže, ktorej vstúpil lásku a úctu k prírode. Bol vždy veselý, usmiaty, zhovorčivý a predovšetkým ľudský.

V našich srdciach i myšliach budeš stále žiť.

Ešte raz veľké „Ďakujeme za všetko“

Češť Tvojej pamiatke

3.b. trieda (1968) a všetci tí, čo ťa mali radi

FOTO: archív Tibora Haššana

STÁLA DIVADELNÁ OCHOTNÍCKA SCÉNA PRI MsKS OSLOVUJE ŠEŠŤDESIATINY

Na bohaté divadelné dianie v meste nadväzuje od roku 1960 v súčasnosti na Slovensku jediná Stála divadelná ochotnícka scéna pri Mestskom kultúrnom stredisku v Novom Meste nad Váhom. Vhodnou podmienkou jej založenia bolo otvorenie nového kultúrneho domu, dnešného mestského kultúrneho strediska, v roku 1960. Hlavným iniciátorom a organizátorom vytvorenia SDOS bol Ján Kedro s hereckou základňou ochotníckeho divadla v Novom Meste nad Váhom, ktorej súčasťou bol aj Štefan Psotný. Za ten čas dosiahla niekoľko významných úspechov, ako sú víťazstvá na celoslovenských festivaloch a postup na Scénickú žatvu v Martine. SDOS úspešne reprezentuje mesto aj v zahraničí, o. i. nadviazala družbu s DS Kysáč v Srbsku.

SDOS pracuje pod záštitou MsKS v Novom Meste nad Váhom a tvoria ju tri divadelné súbory. Predstavujeme vám prvý z nich.

Divadelný súbor dospelých Javorina

Divadelný súbor dospelých sa v rámci SDOS uviedol hrou Súhvezdie draka od Jána Soloviča v réžii Viktora Nováka ml. v novembri 1960. Úspešné naštudovanie a uvedenie premiéry hry Zuzky Zgurišky Bičianka z doliny v réžii Vladimíra Štukovského vo februári 1961 prinieslo až 28 repríz.

Dôkazom rozmachu kultúrneho života v meste bol značný počet repríz inscenovaných hier, o čo sa pričínili režisérsky kolektív, ktorý tvorili Vladimír Štukovský, Viktor Novák ml., Jozef Novák, Ludmila Horská, Alexander Koreň st., Rudolf Kubán, Anna Kubánová, ktorá v tom čase režírovala mládežnícky a detský divadelný súbor.

Prvým vážnejším počínom bolo naštudovanie hry Ľudovíta Filana Žolík v réžii Jozefa Nováka v roku 1962 a jej uvedenie na celoslovenskej prehliadke ochotníckych divadelných súborov v Spišskej Novej Vsi, kde za neprítomného Štefana Psotného jeho postavu Dr. Sochora hral herec Novej scény v Bratislave Eduard Bindas.

Prvá inscenácia v réžii Štefana Psotného bola hra Opalu má každý rád od Johna Patricka uvedená v predpremiére v novembri 1969. Jeho režisérská práca priniesla ovocie v podobe úspechov na celoarmádnych festivaloch armádnych súťaží umeleckej tvorivosti (ASUT), ktoré sa konali v Bechyni v Českej republike, na krajských prehliadkach s postupom na celoslovenské prehliadky až po účinkovanie na najvyššom fóre ochotníckej divadelnej tvorby - na Scénickej žatve v Martine.

Postupne po skončení aktívnej činnosti jednotlivých členov režisérskej základne SDOS zostal od roku 1972 režijné pracovať len Štefan Psotný. V jeho réžii až do roku 2020 bolo uvedených viac ako 150 titulov. Od roku 1974 divadelný súbor dospelých pod jeho vedením nesie meno Javorina. Od tohto roku sa datuje i nadviazanie spolupráce s ochotníckym súborom Lužnice v Bechyni (Česká republika). Na tvorbe inscenácií v súbore dospelých od roku 2010 režijné spolupracuje Mária Kubovicová.

Úspešných titulov DS Javorina je veľa. Mnohé z nich sa cez krajské súťažné prehliadky prebojovali až do najvyšších prehliadok ochotníckych súborov. Na celoslovenskej prehliadke pokročilých divadelných ochot-

níckych súborov B kategórie Belopotockého Mikuláš bola inscenovaná hra Lakomec od J. B. Moliéra (1980); v inscenácii Sluha dvoch pánov od Carla Goldoniho (1982) postavu Pantalona de' Bisognosi stvárnil Vladimír Hrabal, absolvent štúdia herectva na brnenskej JAMU; Rozmarná žena od Carla Goldoniho (1995), ktorú DS Javorina uviedol aj na Scénickej žatve v Martine (1995).

V rokoch 1972 - 1989 na základe hodnotenia odbornej poroty celoarmádneho festivalu v odboroch slovesného umenia ASUT sa DS Javorina umiestňoval na prvých troch miestach a laureátom sa stal šesťkrát.

V septembri 1993 mala celonárodnú premiéru hra Tri lásky od Novo-mešťanky Zuzany Suchánovej, scenáristky televíznych inscenácií, pri príležitosti osláv 130. výročia založenia Matice slovenskej, Matičných dní v Senici a 170. výročia narodenia významnej novomestskej rodáčky Aničky Jurkovičovej-Hurbanovej, prvej slovenskej herečky (6. apríl 1994).

V septembri 1994 bola SDOS pri MsKS iniciátorom Výzvy divadelným ochotníckym súborom na Slovensku, aby finančné prostriedky z jedného svojho predstavenia v divadelnej sezóne 1994/1995 venovali na dostavbu Slovenského národného divadla. SDOS naplnila slová tejto výzvy odoslaním finančného príspevku z odohratého predstavenia hry HU-HU, Hamlet alebo Ako by to bývalo bolo, keby to tak ozaj bolo od Vlada Lacu (1994) v sume 2000 Sk do Nadácie novostavby SND. Za tento čin a príspevok na oltár Tlále poslal riaditeľ SND Dušan Jamrich novomestským ochotníkom ďakovný list.

Celoslovenský festival slovesného a divadelného umenia armády Slovenskej republiky Novomestské slovo sa konal v MsKS v Novom Meste nad Váhom. Divadelné súbory SDOS nechýbali ani na tomto podujatí. Z jeho V. ročníka si DS Javorina s inscenáciou hry Inkognito od Jána Palárika (1998) odniesol titul laureát Novomestského slova.

Na XXVII. ročníku festivalu Divadelní Bechyně vystúpil DS Javorina s Palárikovým Inkognitom ako zahraničný hosť. V rámci tohto festivalu vystúpil súbor s touto inscenáciou na profesionálnej scéne divadla Oskara Nedbala v Táboře (jún 1998).

Hra Elektra, láska moja od Lászlóa Gyurkóa (1999) sa stala laureátom VI. ročníka Novomestského slova a tiež i laureátom II. ročníka Festivalu Aničky Jurkovičovej – celoslovenskej prehliadky neprofesionálnych divadelných súborov s inscenáciami mapujúcimi postavenie a poslanie ženy v živote spoločnosti (1999).

Dôležitým medzníkom v živote DS Javorina bolo nadviazanie družobných stykov so Študentským divadlom Moskovského energetického inštitútu v Moskve, ktoré sa predstavilo novomestskému publiku s dvomi inscenáciami na divadelných doskách MsKS v októbri 1987. Koncom novembra toho istého roku cestoval DS Javorina na recipročnú návštevu do Moskvy, kde vystúpil ako hosť na II. ročníku Hier v Lefortove 87 s inscenáciou hry Zdravý nemocný od J. B. Moliéra.

Hra Skon Paľa Ročku od Boženy Slančíkovej Timravy a Matúša Olhu sa inscenovala v roku 2001 na IX. celonárodnom festivale kresťanského divadla Gorazdov Močenok v Močenku, v roku 2002 na XXXV. národnej

Z divadelnej hry Škriepky v Chioze od Carla Goldoniho

Z divadelnej hry Skon Paľa Ročku od Boženy Slančíkovej Timravy

prehliadke ochotníckych divadelných súborov s inscenáciami pôvodnej slovenskej dramatickej tvorby Palárikova Raková v Čadci, v tom istom roku na X. ročníku festivalu divadelných hier s dedinskou tematikou v Trebišove a ako laureát festivalu Aničky Jurkovičovej s postupom na scénickú žatvu v Martine účinkoval už na jeho 83. ročníku súťaží slovenských divadelných súborov. Na VII. ročníku FAJ v roku 2004 sa inscenovala hra Rudolfa Slobodu Macocha a tiež v tom istom roku na I. ročníku festivalu Zuzany Kardelisovej v Kysáči v Srbsku. V programe VIII. ročníka FAJ 2005 bola hra Carla Goldoniho Rozmarná žena, s ktorou cestoval DS Javorina na II. ročník festivalu Zuzany Kardelisovej do srbského Kysáča (2005).

V októbri a v decembri 2003 odohrala Stála divadelná ochotnícka scéna – divadelný súbor Javorina benefičné predstavenia Skon Paľa Ročku od Boženy Slančíkovej Timravy a Matúša Olhu a Škriepky v Chiozze od Carla Goldoniho v réžii Štefana Psotného pre členku detského divadelného súboru Javorinčatá Lubicu Petrášovú. Výťažok vo výške 10 230 Sk jej venovali na liečbu závažného ochorenia. Liečba bola úspešná.

Hra od Vladimíra Hurbana Vladimírova Zem obohatila program X. ročníka FAJ v roku 2007, v roku 2008 bola na XIV. ročníku DIDA – festivalu divadelných inscenácií dolnozemskej autorov Dni Janka Čemana v Pivnici, Srbsko, a tiež v tom istom roku na XVI. celoštátnom festivale divadelných hier s dedinskou tematikou v Trebišove. Úspešnou bola

i inscenácia hry Štefana Králik Trasovisko, ktorá bola v roku 2010 na XVIII. ročníku celoštátného festivalu divadelných hier s dedinskou tematikou v Trebišove, na XV. ročníku DIDA v Pivnici v Srbsku a v roku 2011 na XIV. ročníku FAJ v Novom Meste nad Váhom. Rok 2012 bol žatvou pre inscenáciu hry F. C. Lorc Dom Berbardy Alby, ktorú DS Javorina uviedol v spolupráci s MDS Javorinka na XV. ročníku FAJ, na IX. ročníku festivalu Zuzany Kardelisovej v Kysáči a v Pivnici (Srbsko) na XVII. ročníku festivalu DIDA.

DS Javorina spolupracoval i s FS Otava. Naštudoval s nimi hru Céder Limba od Jána Juráka (2014), ktorú hrali v Zemianskom Podhradí na podujatí Spomienkové slávnosti pri príležitosti 165. výročia narodenia svojho rodáka Ľudovíta Vladimíra Ríznera.

Štefan Psotný sa venoval aj malým javiskovým formám. Tiež s nimi úspešne reprezentoval na súťažných prehliadkach celoarmádneho festivalu v odboroch slovesného umenia ASUT: V tomto čase – kolektívna tvorba (1975), Stvorenie slnka - Rudolf Čizmarík (1976), Scénická kompozícia z diel sovietskych autorov – kolektívna práca (1977), Bubnovanie na opačnú stranu – Miroslav Válek (1978).

Ostatná inscenácia uvedená DS Javorina je Oklamáný manžel od J. B. Moliéra v júni 2019.

(pokračovanie v ďalšom čísle)

Mária Kubovicová | Foto: archív redakcie

LÚBIŤ RAKA UŽ PRED KRISTOM?

Prezerám si stránku našej obce, históriu jej jednotlivých častí: Kočovce 1321, Beckovská Vieska 1396, Rakoluby 1262. To sú roky prvých písomných záznamov. Teda, záznamov na papieri, aby bolo jasné. Rakoluby sú teda najstaršie, rádovo o storočie staršie od ostatných častí.

Ale je to naozaj tak? Spomínam si totiž na udalosť spred niekoľkých rokov, ktorá by mohla jeden z týchto údajov spochybniť.

Keď som pred rokmi začal kopáť na rodičovskom pozemku výkop pre základy domu, vykopal som dva malé keramické čriepky. Po očistení od hliny sa ukázali nejaké písmená a reliéfna modelácia. Úlomky však k sebe nepasovali, i keď bolo zrejme, že pochádzajú z toho istého celku, akoby nejakej dosky či plakety. Oba veľkosti asi detskej dlane, približne centimetrovej hrúbky, farby svetlej terakoty, miestami melirujúcej dotmava až čierna. Ukázal som ich svojmu otcovi. Dlho sa na ne pozeral, prstami prechádzal po vystúpených písmenách a po chvíli začal rozprávať:

„Keď som po vojne prišiel do Rakolúb, stálo tu len zopár domov a dokola samé polia. Kúpil som od miestnych zemepánov, rodiny Bánoc – Gočár, pekný kus pozemku pri božích mukách. Pamätám si, že keď sme s bratom sadili ovocné stromy, našiel som v zemi podobné črepy. Tiež boli na nich nejaké písmená a tuším niečo ako račie klepietko. Boli podobnej veľkosti ako tieto, ale tiež k sebe nepasovali.“

Vtedy som si všimol, že modelácia na jednom čriepku by tiež mohla pripomínať račie klepeto.

„A čo sa stalo s tou keramikou?“ pýtam sa otca.

„Zaniesol som to do múzea a viac neviem. Bolo po vojne, doba ťažká, prioritou boli iné veci, než nejaké črepy.“

Na tomto mieste by bolo možno treba spomenúť niečo z môjho života. Ako to už v mnohých prípadoch býva, nebol priamočiary, ale kľukatý a poznačený rôznorodou záujmami. Jedným z najsilnejších bol a je vzťah k výtvarnému umeniu, ktorý spôsobil, že ono sa mi stalo životnou náplňou. A jedného dňa prišiel telefonát, či by som nechcel vystavovať v novomestskom múzeu. Slovo dalo slovo a tak som začal pripravovať

výstavnú kolekciu s názvom Archeoinšpirácie. Pozostávala z keramických plastiek, inšpirovaných históriou, archeológiou, mýtmi... Výstavu sme pripravovali spolu s vtedajším vedúcim múzea Jožkom Karlikom. Pri inštalovaní diel som mu spomenul môj dávny nález. Samozrejme, že ho chcel vidieť. Aj on mi povedal, že u nich v depozite kedysi zazrel nejakú terakotu, ktorá by mohla zodpovedať môjmu popisu. Dohodli sme sa, že každý budeme hľadať vo svojom rajóne a výsledky si porovnáme. Ale ani jednému z nás sa nedarilo. Až v deň vernisáže som ešte zašiel na povahu rodičovského domu a tam za pomôcnice, zabalené v papieri a previazané špagátom, som čriepky objavil.

Na slávnostné otvorenie svojej výstavy som prichádzal ako vždy s malou dušičkou, ako bude výstava prijatá odborníkmi, verejnosťou... Ale okrem tej bázne som si niesol so sebou aj tie dva čriepky, aby som ich ukázal odborníkom. Prípadne tým nálezom spestril program vernisáže, veď tie vykopávky ladili presne s témou výstavy.

A tak keď ma riaditeľ po svojom úvodnom slove a kurátorských slovách básnika Rudka Dobiáša vyzval, aby som aj ja čo-to povedal, porozprával som prítomným o mojom náleze, ktorý som medzi rečou vylovil z vrečka saka a položil na pripravený podstavec. Vzápätí pristúpil aj pán riaditeľ a k úžasu nás všetkých priložil k mojim ďalšie úlomky, ktoré sa mu na poslednú chvíľu predsa podarilo nájsť.

Napätie vo výstavnej sieni by sa dalo krájať. Veď je to ako vyvrcholenie detektívky. Detektívky, ktorej začiatok sa začal písať... Kedy vlastne?

Ľudia sa tlačia okolo, keď Jozef Karlik chvejúcimi sa prstami prikladá svoj úlomok. Jeho okraje bezpečne pasujú k môjmu. Příkladá ďalší - aj ten presne zapadne ako zúbky nejakej zámky. Napätie vrcholí, chýba už len posledný kúsok. Áno, už je plaketa celá. Pred očami sa nám objaví rak, to je zrejme na prvý pohľad. Trochu dlhšie však trvá, kým sa podarí rozlíštiť tie záhadné písmená, uložené v kruhu okolo ráčika. Ľudia obchádzajú dookola a slabikujú. Až to slovo vysloví ktosi celú, zreteľne a nahlas: CANCEROFILION.

Ale to ešte nie je všetko. Nasledujú ďalšie písmená, vlastne sú to rímske číslice: LXII. Oči prítomných sa spýtavo obracajú k autorite. Autorita nezaváha ani na okamih:

„Nápis je jasný, kto sa trochu orientuje v latinčine, ľahko si ho dokáže preložiť. Cancer znamená rak a filion, filein, pochádzajúce z gréčtiny, znamená milovať, mať rád, ľubiť. Tak si to môžeme dať dohromady: cancerofilion - mať rád raka, raka ľubiť, a už sme v Rakoluboch. Máte ma však ten letopočet, ak to vôbec letopočtom je, rok šesťdesiat dva... Neviem.“

Vtom sa zarazí, posunie si okuliare a pozornejšie sa zadíva na plaketu a chvíľu trvá, kým sa zmôže na ďalšie slová:

„Ale veď... Čo to, veď tu je ešte veľké a zreteľné AC! Vieme, čo to znamená?! AC znamená ante Christum, pred Kristom, alebo pred našim letopočtom, ak sa to niekomu hodí viac...“

Na návštevníkoch vernisáže vidieť, ako im to dochádza, ako sa im v hlave rozsvieti, ale vzápätí ešte viacej zatemní: Ako môže byť niečo urobené pred Kristom a zároveň označené dátumom, keď datovať sa začalo až jeho narodením, teda oveľa neskôr?! Teda detektívka zďaleka nie vyriešená, naopak, sme na jej začiatku.

Plaketa zostala v múzeu. V depozite, ako dôkaz... Čoho vlastne? Ako

dôkaz nevyriešenej záhady? Alebo ako dôkaz toho, že čo je na papieri, nemusí byť vždy pravda. Ale čo je písané v hline...

Dúfam, že je tam dodnes. Opatrená katalógovým aj inventárnym číslom, zapísaná v zozname hnutelných pamiatok. Lebo ak by sa stratila, kto by mi dnes uveril, že moja rodná obec má takú bohatú históriu?

Musel by som vyrobiť plaketu novú. Hliny je v Cancerofilone - Rakoluboch dosť a keramická pec mi funguje bezchybne.

Ján Hubinský

FOTO: archív autora

GENERÁL JÁN GILÁNI A JEHO NOVOMESTSKÁ REZIDENCIA

Pri našej prechádzke históriou mesta sme prešli od bývalej Dolnej brány cez Haškovu ulicu až k námestiu. Predstavili sme si dve historicky cenné budovy – bývalú hudobnú školu (pôvodne zájazdový hostinec) a bývalú kúriu - Nádašdyovec. Potom sme však opustili námestie a ocitli sme sa na Komenského ulici, aby sme našli odpoveď na otázku, prečo sa táto ulica pôvodne volala Husárska a neskôr Lutherova.

V tejto časti našej prechádzky sa zastavíme pri jednej z dominantných budov námestia pri tzv. Gilániovci. Predovšetkým z dvoch dôvodov, jednak, že táto budova viacmenej súvisí s husárskou minulosťou Komenského ulice a jednak to, že v súčasnosti v nej sídli Podjavorinské múzeum, pobočka Trenčianskeho múzea, ktorého 70. výročie existencie si tento rok pripomíname.

Je nám dobre známe, komu môžeme vďačiť za budovu, ktorá je dnes jednou z architektonických skvostov námestia. Je to generál Ján Giláni, ktorý okolo r. 1740 dal prestavať pôvodne renesančný kaštieľ na novomestskom námestí. Tiež sa zvykne v súvislosti s jeho vojenskou hodnosťou pripomínať, že bol generálom Márie Terézie. To o ňom a o jeho vojenskej kariére hovorí veľa. Veď už len predstava, že v našom meste býval šľachtic, ktorý sa zdržoval v blízkosti panovníčky je sama o sebe veľmi pôsobivá.

Paradoxom je, že Ján Giláni svoju vojenskú kariéru začal u nepriateľov otca Márie Terézie, Karola III., a to v kuruckom vojsku za posledného stavovského povstania Františka II. Rákociho. Jeden z vodcov povstania Mikuláš Berčeni ho v roku 1705 len ako 18-ročného vymenoval za poručíka a veliteľa dragúnskej dobrovoľníckej kompanie (stotiny). Ako kurucký veliteľ si počínal veľmi dobre, už ako 20-ročný sa stal podplukovníkom. Bolo to však jeho posledné povýšenie v kuruckom vojsku. Udal sa v čase, keď sa povstanie dostávalo do vážnej krízy. Cisárskym dôstojníkom, ktorí sa stretávali s Jánom Gilánim pri rokovaniach o výmene zajatcov v lete 1708, nedalo veľa práce presvedčiť Gilániho a jeho veliteľa generála Bezerédiho, aby so svojimi jednotkami prešli na stranu Habsburgovcov. Giláni si obliekal cisársku uniformu už vtedy, keď jeho bývalí spolubojovníci – kuruci utrpeli v bitke pri Trenčianskej Turnej 3. augusta

Príslušník Gilániho pluku v roku 1740 na kresbe Gy. Somogyiho

1708 osudnú porážku. Giláni sa však v habsburskej cisárskej armáde nedočkal hneď skorého postupu. Hodnosť podplukovníka, ktorú mal v kuruckom povstaleckom vojsku mu bola priznaná až vďaka výrazným vojenským úspechom v husárskom pluku Jozefa Esterháziho roku 1709.

Po potlačení povstania Františka II. Rákociho v roku 1711 sa zapájal do všetkých väčších vojenských podujatí v habsburskej monarchii. S plukom Šimona Esterháziho bojoval v rokoch 1716 – 1717 proti Turkom v Petrovaradíne a Belehrade. V lete 1719 velí svojim jednotkám v bojoch na Sicílii, kde sa vyznamenal v bitke pri Palerme. V roku 1721 prichádza v Gilániho vojenskom

živote zmena. Preložili ho do Ebergéniho husárskeho pluku, v ktorom zastával funkciu zástupcu veliteľa. V roku 1728 ho cisár Karol III. vymenoval za veliteľa tohto pluku a tak po dlhšom čase mohol byť povýšený na plukovníka. Svoje vodcovské schopnosti mohol naplno uplatniť najmä v bojoch proti Španielom a v Taliansku v roku 1734.

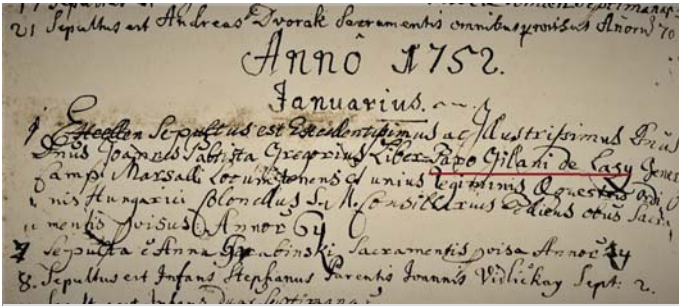
Zdatného husárskeho veliteľa si všimol legendárny vojvodca, princ Eugen Savojský a viac krát ho pred cisárom pochválil. Karol III. pod vplyvom týchto preferencií od veľkej vojenskej autority nezaváhal a 31. októbra 1734 mu udeľuje plukovnícky patent. Na jeho základe si plukovník Ján Giláni mohol zriadiť pluk pod vlastným menom. Gilániho husársky pluk už krátko po zriadení zasahuje v Porýní do vojny o tzv. poľské dedičstvo. V máji 1735 Giláni opäť pokročil v rebríčku vojenských hodností, stáva sa generálmajorom. Gilániho pluk nechýbal samozrejme ani v ťažkých bojoch vo vojne proti Osmanskej ríši v rokoch 1737 – 1739.

Giláni svoju vojenskú kariéru zavŕšil v službách panovníčky Márie Terézie, ktorá vďaka pragmatickej sankcii nastúpila po smrti svojho otca Karola III. na rozkolísaný habsburský trón. Tejto energetickej, cieľavedomej mladej žene majestátneho vzhľadu však cisárska koruna len tak k nohám nespadá. Musela o právo vládnuť tvrdo bojovať. A to doslovne, pretože ešte si ani nestihla sadnúť poriadne na uhorský trón, už v roku 1740 sa rozpútala proti nej koalícia vojna trvajúca až do roku 1748. V historiografii sa označuje ako vojna o rakúske, či habsburské dedičstvo. Je teda celkom prirodzené, že mladá kráľovná potrebovala ako soľ schopných vojenských veliteľov. Jedným z nich bol práve generál Ján Giláni. Prejavom panovníckej dôvery ku skúsenému generálovi bolo to, že ho vymenovala za veliteľa uhorského insurekčného jazdeckta. Gilániho nasadenie do bojov významne prispelo k zvratu vo vojne, ktorá sa pre mladú panovníčku spočiatku vyvíjala priam hrozivo. Ocenením Gi-

Erb šľachtickej rodiny Giláni.

Internetový zdroj: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a4/Coa_Hungary_Family_Ghill%C

Zápis o úmrtí baróna Jána Gilániho z novomestskej matriky zemrelých (originál v Státnom archíve v Bratislave)

láního zásluh bolo jeho povýšenie na podmaršála (24. decembra 1741). Začiatkom roka 1742 ho poverili, aby zorganizoval ďalšie insurekčné husárske vojsko v sile 18 tisíc mužov. Na jeho čele Giláni bojoval prevažne na Morave a západnom Slovensku pri Skalici proti pruskej armáde. V apríli 1742 požiadal o preloženie do Bavorska a Porýnia. Bitky v roku 1744 pri Suffelbachu, Auenheime a Moldautheine boli poslednými vojenskými udalosťami, v ktorých sa Giláni aktívne zúčastnil. Takmer štyridsať rokov vojenského života sa podpísalo na jeho zdraví a na prelome rokov 1744/45 požiadal o uvoľnenie z vojenskej služby. Mária Terézia však na svojho obľúbeného veliteľa nezabudla. Hoci bol na dôchodku, v roku 1751 ho povýšila do hodnosti generála jazdeckva. Od Márie Terézie to bolo pekné gesto, určite vedela, že chorľavý Giláni túto hodnosť už nikdy aktívne nevyužije. Zhrádko na to, 1. januára 1752, Giláni vo svojej rezidencii v Novom Meste nad Váhom zomiera.

Hoci udatný generál jazdeckva na smrteľnej posteli dobojoval svoj posledný boj, jeho pluk ovenčený vavrínmi víťazstiev existoval ďalej. Giláni nemal syna, ale len dcéru Esteru, a aj z tohto dôvodu venoval svoj pluk tomu najschopnejšiemu z husárskych veliteľov, akého poznal – Andrejovi Hadíkovi, ktorého rodičia a brat žili v našom meste. Ten seba i tento pluk preslávil tzv. husárskym kúskom, o ktorom sme obsérnejšie písali v septembrovom čísle NS. Mária Terézia, ktorá mala slabosť na husárskych dôstojníkov v Hadíkovi našla adekvátnu náhradu za Jána Gilániho a svojho nového obľúbencu neváhala obdarovávať tými najvyššími vojenskými, ale aj civilnými hodnosťami. Povýšila ho napr. do grófskeho stavu a jeho vojenské povýšenia sa mu zastavili až na hodnosti poľného maršala.

Gilániovec je dominantou námestia v každom období. Doboová pohľadnica, prvé desaťročie 19. storočia

Zatiaľ nevieme spoľahlivo odpovedať na otázku, z akého dôvodu si Ján Giláni vybral práve Nové Mesto nad Váhom na prežitie posledných rokov svojho života. Jeden z predpokladov je ten, že Ján Giláni mal v Novom Meste svoje sídlo už dávnejšie. Veď v Novom Meste na námestí a na Komenského – Husárskej ulici žilo v 18. storočí so svojimi rodinami viac významných husárskych veliteľov (pozri septembrové číslo NS). Giláni už v roku 1732, teda ako 45 ročný, keď ešte slúžil v armáde otca Márie Terézie Karola III., vydáva v Novom Meste svoju dcéru Esteru za novomestského šľachtica Jozefa Rutkaia. Stavbu Gilániho rezidencie na novomestskom námestí zvykneme datovať do roku 1740. To je začiatok obdobia kedy slúžil u Márii Terézii. Podľa vojenských aktivít súdime, že bol ešte plný fyzických i duševných síl a v čase odpočinku určite naplno využíval možnosti svojho nového domu. K relaxácii mu napr. slúžila aj jazdiareň, ktorá sa nachádzala na dvore rezidencie.

Tento príspevok má byť upozornením na osobnosť, ktorá svojim významom presahuje hranice nášho regiónu a siaha až k histórii európskych rozmerov. Vážme si aj budovu Gilániovca, pretože je azda jedinou hodnotnou pamiatkou, ktorá zostala po zdatnom generálovi Márii Terézii – Jánovi Gilánim.

Jozef Karlík

NENÁPADNÝ HRDINA MEDZI NAMI

Gymnázium M. R. Štefánika sa tento školský rok zapojilo do projektu Nenápadní hrdinovia. Úlohou projektu bolo nájsť ľudí (alebo jednotlivca), ktorí sa správali hrdinsky v čase, keď moc ovládali orgány komunistického totalitného režimu v rokoch 1948 – 1989, a cez štúdium písomných prameňov, rozhovory s pamätníkmi zdokumentovať príbeh nenápadného hrdinu.

Foto: Revolúcia 1989, Námestie slobody v Novom Meste nad Váhom
Zdroj: Martin Šimovec

Cieľom práce bolo dozvedieť sa a rozšíriť povedomie o časoch pre dnešných študentov už takmer neznámých. Motiváciou zapojenia sa do projektu bola i snaha dozvedieť sa zaujímavosti o období komunistického diktátora a priblížiť dianie v rokoch 1948-1989, ako i poukázanie na fakt, že toto obdobie bolo časom neslobody, prenasledovania a porušovania ľudských práv. Najväčším prínosom projektu však bolo predovšetkým zviditeľnenie ľudí, ktorí i v čase totalitného režimu prejavili odvahu a neváhali zapojiť sa do boja za slobodu nielen pre seba, ale i pre budúcu generáciu.

A takíto nenápadní hrdinovia žijú i v našom meste. Jedným z nich je i pán Lubomír Hausdorf. Študentky sa zamerali na jeho život, spomienky, ale hlavne na jeho boj za slobodu a demokraciu v roku 1989. Porozprával im o svojom živote, ale hlavne o vlastných aktivitách pri zakladaní strany Verejná proti násiliu či organizovaní štrajkov proti komunistickému režimu v novomestských závodoch, ktoré 27. novembra 1989 vyvrcholili generálnym štrajkom na Námestí slobody v Novom Meste nad Váhom. On a aj ostatní hrdinovia tohto obdobia (i keď, ako pán Hausdorf povedal, on sám sa hrdinom necíti byť) sa pre budúcu generáciu snažili vybojovať a odovzdať to, čo oni nemali, a to je práve naša sloboda. A za to im patrí veľká vďaka.

A aký je jeho odkaz pre dnešnú generáciu? "Demokracia je veľmi krehká, treba sa o ňu starať a udržiavať si ju."

Nela Štepiňková, Sarah Gregorovičová
(autorky su študentkami Sexty Gymnázia M. R. Štefánika)

Vaša najoblúbenejšia lekáreň?

No predsa **Vo vilke**

VAŠA

— LEKÁREŇ VO VILKE —

Po-Pia 7.00-17.00, So 8.00-12.00
Lekáreň Vo vilke oproti nemocnici

DECORE

EXKLUZÍVNY ŠTÝL V GASTRONÓMII

DECORE, najväčšia predajňa na viac ako 400 m² v Novom Meste nad Váhom na Odborárskej ulici 3 (bývalé tlačiarne Tising) s ponukou servítkov, sviečok, dekorácií, aranžmánov, jednorazového riadu. Svadobná výzdoba - predaj - prenájom.

kontakt: 0905 962 718

Listie vo vetre

Srdce si drieme
v zajatí spomienok
nedávnych chvíľ,
kým vonku zmráka sa –
z oblokov vidieť je
jesenný tanec víl...
A hmlistý baldachýn dažďa
navracia príchut' krajine.
V korunách stromov
dýchajú šelestia vetry,
ktoré si víria
odbojné listie sem i tam...

Po cestách klukatých
húpu sa listy ako vlny.
Čo ľudský život smie –
plynúť si v samote,
alebo stať sa šťastia plným?

Veď mátež farieb tu
odkrýva tajomstvá
duší, čo cítia strach.
Na prahu jesene
menia sa štetcom
aj búrky v zlatistý prach...
To múzy vlhkých dní
dlaňami kryjú mesiac na nebi,
čakajúc, kým sa rozodní.

Hrnavica

Prší, fučí, riadne leje,
Hrnavica sa nám smeje.
Na cestu aj do dvora,
krúpy sype potvora.

Blesky, hromy šľahajú,
listy zo stromov padajú.
A s vetrom sú ako divé.
Zbláznilo sa nebo sivé.

Jarmila Foltánová

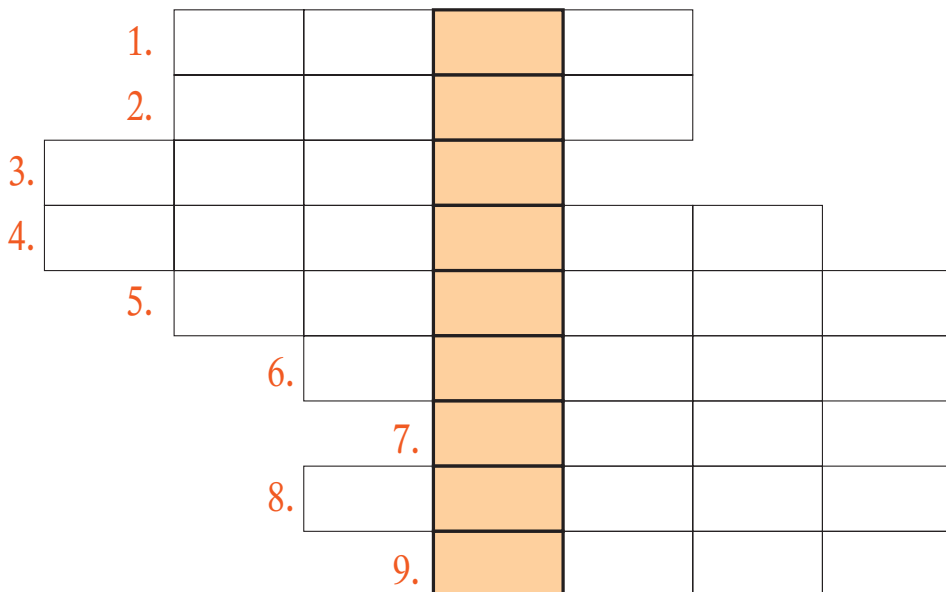
Sloboda

Dôležitá vec je sloboda,
každého človeka i národa.
Stále sa to len zlepšuje,
no vo svete sa za ňu ešte
stále bojuje.
Bojujeme za ňu spolu
všetci od južného
až k severnému pólu.
Môžeme ísť príkladom,
sloboda slova je naším základom.
„Odlož zbrane, nehanbi sa,
slovom všetko vyrieši sa!!!“

Lea Horváthová

TAJNIČKA PRE DETI

Správna odpoveď: svetlonos

1. žne sa ňou seno a tráva
2. nočný vták
3. jazdíš na nich po zasneženom svahu
4. navštevujú ho veriaci ľudia
5. slúžia na ukladanie kníh i riadu

6. opak slova „krivo“
7. orgán čuch
8. opak slova „suchý“
9. najväčšie suchozemské zviera

OSEMSMEROVKA

ALMARA
BALVANY
BUKVA
ČERT
EGREŠE
KAKTUS
KELÍMOK
KNIHA

KOLEDA
KOLESO
KOZUB
KRAVY
KRKY
KROKY
MASKA
OLIVY

OPICA
PALICE
PLECE
POKER
SLAMA
SLNKO
STRAPEC
TEKVICE

ÚRODA
UŠKO
VDOVEC
VIETOR
VÍNO
VLNOVKA
ZIMNÍK
ZOŠIT

V	I	E	T	O	R	K	K	Í	N	M	I	Z	A
T	K	A	K	T	U	S	P	A	L	I	C	E	A
T	O	S	E	L	O	K	R	L	Í	V	Í	N	O
E	L	N	Č	E	R	T	A	M	A	L	S	A	L
K	E	L	Í	M	O	K	N	A	A	N	T	Ú	I
V	D	O	V	E	C	B	P	R	L	O	R	R	V
I	A	A	Y	N	A	V	L	A	B	V	A	O	Y
C	T	E	Š	E	R	G	E	E	U	K	P	D	A
A	S	L	N	K	O	V	C	I	Z	A	E	A	A
N	U	Š	K	O	O	R	E	K	O	P	C	A	O
O	Z	D	O	B	A	C	K	R	K	Y	E	H	P
N	S	Á	N	K	Y	A	Z	O	Š	I	T	I	I
A	K	S	A	M	Ľ	B	U	K	V	A	A	N	C
D	E	Ž	U	L	A	K	E	Y	V	A	R	K	A

Riešenie osemsmierok: KATARJINA NA BLATE A VIANOCE NA LADE

VIERA V ŽIVÉHO BOHA JE KOMPASOM V ŤAŽKÝCH ČASOCH

Kríza pandémie, ktorej v tomto období čelí celý svet, prináša do života neistotu, strach a množstvo otázok. V pretlaču rôznych informácií a dezinformácií, ktorým v informačnom veku čelíme, sa často pýtame, kde je v skutočnosti pravda a kam to všetko smeruje. Nevieme, komu môžeme veriť. Väčšina prognostikov, novodobých prorokov, predpovedá neľahké časy aj po skončení pandémie.

Prirodzenou ľudskou reakciou na takúto neistotu je strach. Strach je dobrý dovtedy, kým nás chráni pred rizikom. Nebezpečné a škodlivé je však, ak človek strachu podľahne a je ním ovládaný. Božie slovo hovorí: „Veď ste neprijali ducha otroctva, aby ste opäť žili v strachu, ale prijali ste Ducha synovstva.“ A na inom mieste nás povzbudzuje: „V láske niet strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach.“ Viera v Boha nás vyslobodzuje zo strachu. Ak veríme, že Boh je všemohúci a dobrý, potom mô-

žeme aj uprostred ohrozenia v zložitej situácii žiť v nádeji a očakávaní dobrého. Ako žalmista, ktorý hovorí: „Preto sa nebudeme báť, hoci by sa zem prevrátila a vrchy by sa klátili uprostred mora.“

Väčšina Biblie bola napísaná v zložitých obdobiach, boli to časy vojen, útlaku a aj morových nákaz. Viera v živého Boha Biblie je kompasom v ťažkých časoch. Chaos bol vo svete už od počiatku. Genesis - prvá kniha Biblie sa začína takto: Zem bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlinou a Boží duch sa vznášal nad vodami. Boh povedal: „Nech je svetlo!“ A bolo svetlo. Boh videl, že svetlo je dobré, a oddelil svetlo od tmy. Prajem vám, aby živý Boh priniesol svetlo nádeje a pokoja do tmy týchto dní.

Matúš Moyzes

(autor je pastor zboru Apoštolskej cirkvi)

DENNÝ STACIONÁR RÁD PRIVÍTA NOVÝCH KLIENTOV

Stredisko evanjelickej diakonie na ulici Dominika Štubňu v Novom Meste nad Váhom otvorilo svoj denný stacionár. Zároveň tak dáva obyvateľom mesta na vedomie, že prijíma žiadosti o umiestnenie klientov. Vo vynovených a útulných priestoroch stacionáru bude prebiehať sociálne poradenstvo a rehabilitácia, k dispozícii je stravovanie. Úlohou stacionára je podať pomocnú ruku pri odkázanosti inej osobe. Maximálna denná kapacita je 18 klientov, ktorým sa venuje 4-členný odborný personál (sociálny pracovník, inštruktor sociálnej rehabilitácie, opatrovatelky).

Víziou strediska je, aby tu okrem aktivizácie tela a mozgu našli klienti aj pohladenie a nasýtenie duše.

V dennom stacionári sa prostredníctvom programu pre udržiavanie samoobslužných činností a aktivizačných činností s prvkami remi-

niscenčnej terapie, kognitívnej rehabilitácie (tréning pamäti), činnostnej terapie, muzikoterapie, arteterapie a biblioterapie zabezpečuje rozvoj pracovných činností a záujmovú činnosť.

K žiadosti je potrebné priložiť:

Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu v dennom stacionári s vyznačenou právoplatnosťou. Príkladá sa originál alebo overená kópia.

Posudok o odkázanosti na sociálnu službu, pričom pre možnosť nárokovat si príspevok od štátu je potrebný stupeň odkázanosti najmenej III. K žiadosti stačí priložiť kópiu.

Aktuálny výmer o dôchodku. K žiadosti sa príkladá kópia.

Čestné vyhlásenie o majetku. Toto tlačivo je potrebné odovzdať s overeným podpisom.

O vystavenie rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu a posudku o odkázanosti na sociálnu službu musíte požiadať mestský či obecný úrad v mieste vášho trvalého bydliska. V tomto kroku žiadate spomenutý úrad o posúdenie odkázanosti.

Predpokladaná cena denného pobytu v stacionári:

Výška úhrady za poskytované služby – 1,50 € / deň

Desiata – 0,50 € / deň

Obed – 3,50 € / deň

Olovrant – 0,50 € / deň

SED Nové Mesto nad Váhom otvorí svoju prevádzku denného stacionára v januári 2021. Všetky ďalšie dôležité informácie získate na telefónnom čísle: 0907/ 699412 alebo na emailovej adrese: stacionarnm@gmail.com, prípadne na facebookovej stránke: Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Nové Mesto nad Váhom - Denný stacionár.

Tatiana Brezinská

LETO S MONTE CHRISTOM

Večery bývali vlahé a teplé. Jeden podobný druhému. Teplota neskákala zo dňa na deň desať stupňov hore - desať stupňov dole. Počasie bolo triezvo vyvážené ako všedné ľudské životy. A taký obyčajný letný večer na našej ulici raz do týždňa vyzeral ako sťahovanie národov.

Skupinky vlečúce stolice, lavičky, šamličky, rozkladacie ležadlá, deky, čokoľvek, čo sa dalo strčiť pod zadok. Skrátka, všetko pre pohodlie pod šírým nebom. Kino na dvore. Neorganizoval ho ani mestský úrad, ani kultúrna osвета. A už vôbec za tým nebola reklama na známu značku piva, rajzujúca zo štácie do štácie. Filmový festival našej ulice. Stihli si tu všetci niečo povedať, postážovať sa i pochváliť. Zažiť dobrodružstvá, lásku i nenávisť filmových hrdinov. Prežiť spoločné chvíle radosti a zabudnutia.

Klebetnice sa, samozrejme, už z vlastnej prirodzenosti pravidelne ohovárali. Chlapi po zaslužených poldecákoch na konci týždňa sa sem-tam pohádali a niekedy aj svorne pobili, aby mali zaručený dôvod sa opäť po bratsky napiť. Ženy preklínali nepodarených susedových faganov a v spravodlivom hneve pravidelne hnali metlou ich dotieravé sliepky kradnúce domácim zrnú. Skrátka, nesmeli by sme od tých bohobojných, ale prostotou a všetkými malými nedostatkami nasiaknutých božích tvorov chcieť predsa len príliš veľa. No keď z času na čas aj prevládla závišť, zlé skutky či zlosť v srdci, ich duša si k očiste vždy našla svoju úzku cestičku. S kajúcnou úprimnosťou vo sviatočný deň pravidelne pokľakli a s tvárou plnou utrpenia, akoby ich práve pribili na kríž, zbavili sa ťažob hriechov. V tej kajúcnosti, ktorá im v dobrej srdca vydržala tak tri dni, vykročili do nového týždňa, aby si očistení a uspokojení jeden druhého po čase opäť schuti mohli podať.

Tak to šlo dokola. Skrátka - ľudské príliš ľudské, ako to kedysi vyhlásil múdry Nietzsche krátko predtým, ako sa nadobro stihol zblázniť. Ale, ale... bolo tu predsa len aj niečo iné. Človečina. To páchnuce, lepkavé a teplé čosi. Spojenie ktoré sa neprenáša z človeka na človeka rozumom, ale čímisi vo vnútri. Vo všetkej tej nedokonalosti, nešťastí pováh, charakterov, nízkosti nenaplneného očakávania a často i skrývanej závišti zostávala základná vec - vzájomná ľudská potreba. Potreba vyrozprávať si starosti a trápenia, prebrať bolesti tela i duše, deliť sa o radosti, posunúť novinky, pošepkať si do ucha veci, ktoré sa svätosväte zaprisahali nikdy nikomu nepovedať, v čom pod absolútnym uistením jeden druhého urobili v tej chvíli výnimku. No predovšetkým prežiť si živú spolupatričnosť,

vzájomnú blízkosť, čo takýmto spôsobom dokázala ľudské srdcia spojiť ďaleko viac, ako všetky dnešné výtvarné techniky dohromady.

Tie prosté duše, medzi ktorými sa to zďaleka tak nehmžilo titulmi a ambicióznym egoizmom ako dnes, sa viac ako o globálne problémy zaujímali o to, čo sa deje okolo nich. Náš uzavretý dvor vo veľkosti malého futbalového ihriska lemovali dookola byty. Sotva niekto vystrčil hlavu z okna či dverí, hneď vliezol do rodinného kruhu ostatných. Chlapi sa holili medzi dverami a s penou na tvári si krížom navzájom rozprávali vtipy. Ženy bez mrknutia oka vylievali splašky pred dvere, okrikovali tmoliace sa detváky a keď to na ne z času na čas prišlo a telo si zažiadalo svoje, s hlasitými prejavmi lásky či faciek zo žiarlivosti nemali ani najmenšie problémy. „Ach, och... Ty kurevník... Ťahaj tam, kde si sa včera pešiel...“ Skrátka, ako v neorealistických talianskych filmoch Roberta Rosselliniho. Lenže ako sa dnes svetovo hovorí - live.

A v takýto teplý letný večer trónila na kuchynskom stole uprostred dvora pripravená 16-milimetrová premietačka s veľkými kotúčmi filmových pásov. Biele plátno zavesené na čelnej stene svietilo do znášajúceho sa súmraku. Zatiaľ čo vždy veselý a vtipný premietač Palko šikovnými pohybmi profesionála vkladal celulooidový pás medzi pohyblivý mechanizmus stroja, na dvore bolo kriku ako v židovskej škole. Decká sa v netrepezlivosti naháňali pomedzi stolice, ženy rozoberali svoje zaručené recepty a spakruky rozdávali zauchá. Chlapi sa ani trochu nenechali rušiť v uvoľnenej nálade. S pivom v rukách vypúšťali kúdoľ cigaretového dymu a s uštipačnými poznámkami podpichovali zaslúžilého partizána Hromádku, čo už po desiatykrát opakoval dobrodružnú historku, ako za vojny ušiel z veliteľstva gestapa na pristavenej motorke. My chalani sme si rozprávali príbeh tajomného grófa Monte Christo, ktorý nás dnes čakal, a delili sa o masť chlieb s cibulou. Mal som rád tú družnú atmosféru. Čakanie spoločnej, veľkej rodiny. Miloval som ju ako jar, čo predchádzala letu, pretože ešte sa nezačalo mŕňať.

Do vrčania premietačky nieisto naskočili na plátno prvé obrázky. Čier-no-biele rozmazaný obraz naberal ostrosť a s oneskorením ako hrmenie, ktoré sa ozve dávno po zabysnutí na tmavej oblohe, sa rozľahla patetická hudba otvárajúca dramatický príbeh. Dvor a desiatky udivených očí sa v hustnúcej tme do neho ponorili jediným zatajeným dychom.

Milan Hurtík

NEVIDIACI SPOZNÁVALI KRÁSU BANSKEJ BYSTRICE

Keďže dnes je nám úplne jasné, že pani jeseň už naplno prevzala žezlo, chceme si ešte užijť príjemné pohľadanie septembrového slniečka a zároveň si spriemniť deň stretnutím s priateľmi. Napríklad aj návštevou Banskej Bystrice.

Sme generácia, ktorej toto mesto vraví veľmi veľa. Práve tu vypuklo SNP, ktorého 76. výročie sme si v auguste tohto roku pripomenuli. Návštevníkom BB ho pripomína aj Múzeum SNP s prilahlým vojenským parkom. V parku je umiestnená ťažká bojová technika použitá v bojoch počas II. svetovej vojny.

B. Bystrica je aj veľmi pekné mesto. Je piatym najväčším mestom na Slovensku, nazývaným tiež aj mesto pod Úrpínom (n.v. 510 m). Priestranné námestie zdobí čierny obelisk, postavený na znak vďaky sovietskym a rumunským vojakom pri oslobodzovaní mesta.

Len kúsok od neho sa nachádza kamenná fontána-pýcha celého námestia. Pôvodne tu bolo vytvorené jazierko v strede námestia. Ale postupným prebudovávaním a navŕšením kameňov, dnes sú obrastené machom, a tiež vďaka vodometu, vznikla tu nádherná fontána. Večer je krásne osvetlená.

Hornej časti námestia dominuje hodinová veža právom nazývaná aj šikmá. Jej statika bola narušená, v dôsledku čoho vznikli trhliny a veža sa odklonila o 68 cm od zvislej osi. Hneď vedľa hodinovej veže stojí majestátna Katedrála sv. Františka Xaverského s dvoma vežami a kúsok od nej sa nachádza historická budova Radnice. Prezrádzajú ju zástavy, ktoré na štátnych inštitúciách bývajú umiestnené. Na budove ZUŠ nás prilákala tabuľa, ktorá hovorí o tom, že v tomto meste sa narodil, žil a tvoril náš popredný hudobný skladateľ Ján Cikker.

Len málokto vie, že Banská Bystrica má aj hrad. Dokonca mestský

hrad, nachádzajúci sa na námestí Štefana Moyzesa. Tvorí ho viacero objektov, pôvodne pospájaných hradbami, z ktorých sa zachovala iba 1/4. K objektom hradu patria aj dva kostoly / nemecký a slovenský/, ktoré stále slúžia veriacim. V jednom z objektov je umiestnená Stredoslovenská galéria a ostatné využíva cirkev na svoje účely.

Počasie nádherné, nálada výborná, cieľ bol naplnený.

Olga Vertáková (autorka je predsedníčka ZO ÚNSS NMnV)

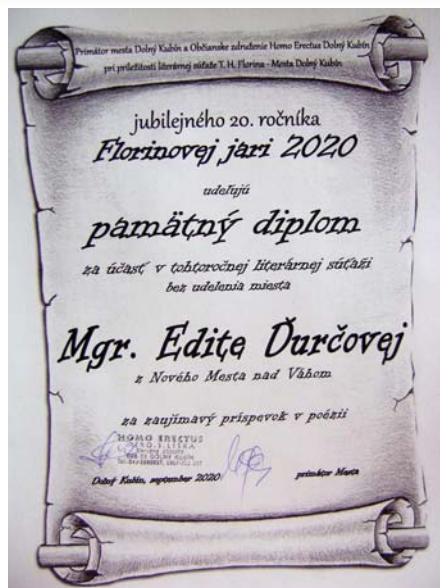
SESTRY ĐURČOVÉ OPÄT S OCENENIAMÍ

Po nečakanej vynútenej odmlke sa členovia Literárneho klubu pri MsKS v Novom Meste nad Váhom opäť stretli v jeho priestoroch. Stretnutie sa konalo na konci septembra s účasťou stálych členov pod predsedníctvom D. Václavovej.

I tentoraz sa v komornej nenútenej atmosfére čítali básne sestier Judity a Edity Đurčovej, Lubomíra Kika, Nelky Marčekovej i próza Ivanky Gašparovej. Po doznení umeleckej atmosféry sa rozvinula diskusia plná inšpiratívnych poznámok a vzájomných povzbudení k tvorbe. Členovia si zároveň vymenili svoje skúsenosti z rôznych druhov súťaží a očakávali výsledky Florinovej jari i súťaže Trenčianskej univerzity vo vlastnej tvorbe. S veľkou radosťou sme sa napokon dozvedeli vyhodnotenie prvej spomenutej súťaže, ktorá sa koná každoročne ako pripomienka kubínského rodáka Tea Florina – slovenského básnika, novinára a diplomata, v meste Dolný Kubín. Je to celoslovenská súťaž vo vlastnej tvorbe poézie a prózy.

V tomto jubilejnom 20. ročníku neudelili tradičné prvé, druhé a tretie miesto, ale všetci vybraní víťazi získali rovnaké ocenenie a pamätný diplom. O to nás väčšmi potešil fakt, že po ocenení si opäť cestovali do Dolného Kubína obe sestry Đurčové, Judita za prózu a Edita za poéziu. Obom srdečne gratulujeme a želáme naďalej veľa inšpiratívnych podnetov a úspešných tvorivých činov.

Michaela Kobidová

Závojom slov Edita Đurčová

Tápajme v závoji slov,
nežných a túlavých ako vlások.
Vykúp sa so mnou v hĺbkach snov,
kým kvety kvitnú farbami lások...

Lúbme sa na kvapkách vlahy,
čo viria sú lodných vrakov,
tancujeme na lúkach celkom nahí...
Veď láska je krátkozrakou.

Kto spáli mosty minulých rokov?
Ak všetko bolo iba hrou,
potom nech doznie ozvena krokov,
a naše city nech odídu s ňou...

Šialenstvá trpkkej noci

List vrúcnych vyznaní
náleží tebe len.
A v hĺbkach priznaní
hasnú tmy v bôľny deň...
Nad dúhou jasných stúh
čnie mi kus neba
v znamení zúfalstva,
že šaliem z teba...

Hlásateľ nežných múk
spriada niť trpkosti,
tonúcu v dlaniach rúk
na vlnách krehkosti...
Bezbrehosť nahých dúm
ženie ma k slzám,
čo kvitnú z tvojich prs
na perách múzam...

Vo víre bludných rias
spletam si šťastia roj
do lona všedných čias,
ústiach v nepokoj...
Na mórach úzkosti
hynie sám vietor,
trúchliac nad bolesťou,
že tá viac nieta.

Judita Đurčová

Husľové tóny nehy

V nesmiernom tichu bôľnych ruží
vkrádaš sa nežne v moju dľaň...
A pokým víchre nadhviezdne
chvejú sa v koráboch púští,
planieme v opojných zrkadlách,
nocou sa divo ženúcich
pomedzi rajské brehy...

Pod ťarchou mĺkvej nečujnosti
klavír spí v sieňach našich snov
a iba posol temných strún
šantí si v úskaliach biedy,
vyčkajúc na vlnách márnosti,
pokým nás z výšin omámia
husľové tóny nehy.

Prived'ma k šialenstvám ľúbosti,
kvitnúcim na perách rozkoše...

Judita Đurčová

luna
cafe & bar

Áte útulné, priamo až rodinné miesto
na oddych mimo domova?

k nám, sme tým ideálnym miestom na stretnutie s priateľmi.
Vychutnajte si zaslúžený oddych pri šálke kvalitnej kávy
alebo večerný relax pri pohári vína.

Deti majú k dispozícii uzavreté ihrisko a vy v letných
mesiacoch posedenie na terase spojené s grilovačkou.

Všetci ste srdečne vítaní a
tešíme sa na vašu návštevu.

**Nájdete nás
na adrese**

Jakuba Hašku 10,
Nove Mesto nad Váhom

BEZPEČNOSŤ NA CESTÁCH ZA ZHORŠENÝCH POVETERNOSTNÝCH PODMIENOK

Výstražné prvky a najmä reflexné predmety účinne zviditeľňujú chodcov aj cyklistov za zníženej viditeľnosti. Znižujú tým pádom riziko nebezpečných situácií.

Reflexný prvok by mal byť dobre viditeľný pre vodiča, a to spredu aj zozadu. Preto ho umiestnite na stranu smerom do cesty a najlepšie na predlaktie, okolo zápästia alebo v blízkosti členkov. Jazda motorovým vozidlom počas zníženej viditeľnosti je pre vodiča veľmi náročná.

Vodič musí vyhodnocovať veľa podnetov počas sledovania situácie v cestnej premávke aj napriek zhoršenej viditeľnosti cez čelné sklo. Nemusí si tak včas všimnúť chodca alebo cyklistu. Podľa cestného zákona je „Chodec, ktorý sa pohybuje po krajnici alebo okraji vozovky, povinný použiť reflexné prvky alebo mať oblečený reflexný bezpečnostný odev.“

Takisto cyklista musí mať za zníženej viditeľnosti na bicykli rozsvietené svetidlá. Vpredu svetidlo farby bielej, vzadu červenej, a odrazky na kolesách. Vodič motorového vozidla navyše určite ocení prídavné blikajúce, avšak neoslňujúce osvetlenie cyklistu. Chodca s reflexným prvkom dokáže vodič identifikovať na vzdialenosť 200 m. Na mokrej asfaltovej ceste potrebuje vodič pri rýchlosti 50 km/h na úplné zastavenie vozidla vzdialenosť až okolo 33 m. Za podmienky, že je v poriadku reakčný čas vodiča, brzdová sústava vozidla a stav pneumatík. Je preto na mieste chrániť seba a svojich rodinných príslušníkov reflexným prvkom. V jesenných mesiacoch môže situáciu na vozovke ovplyvniť aj padajúce listie zo stromov v okolí cesty. Čiže aj v okolí priechodov pre chodcov. V prípade napadnutého listia môžeme hovoriť o podobne dlhej brzdnéj dráhe, ako pri brzdení na zasneženej vozovke.

Dajte, prosím, aj na bezpečnosť menších detí – žiakov základných

škôl, pri pohybe na vozovke za zníženej viditeľnosti. Stačí im zaobstarat pár reflexných prvkov a poučiť ich o následkoch, ktoré im hrozia, ak nebudú dostatočne ostrážité pri kontakte s motorovými vozidlami.

„Každý účastník cestnej premávky je povinný správať sa disciplinovane a ohľaduplne.“ Iba tak bude cestná premávka bezpečná.

Katarína Chlebíková

(autorka je členka komisie dopravného rozvoja mesta NMnV)

Ilustračné foto: Jana Krištofovičová

NAŠA FOTOHÁDANKA NA NOVEMBER

Začiatok 20. storočia. Dom v spodnej, dnes neexistujúcej časti Haškovej ulice pod katolíckym kostolom, nazývaný „Peténovec“.

Začiatok 20. storočia. Pohľad z juhu, od hotela Neubauer (neskôr Slovan) smerom ku katolíckemu kostolu (zakrytý budovou „Peténovca“). V popredí obchod a hostinec Ján Sypavého (neskôr Štefana Sypavého) na Sládkovičovej ulici a v pozadí poschodová budova „Peténovca“.

Rok 1983. Na fotografii Ján Pavelek je pohľad od „Peténovca“ smerom k hotelu Slovan (predtým Neubauer) pred asanáciou budov pri výstavbe sídliska Lúka II.

VOLEJBALISTKY MÔŽU POKRAČOVAŤ V EXTRALIGOVÝCH ZÁPASOCH

Jeden z mála klubov v Novom Meste nad Váhom, ktorý môže pokračovať vo svojej činnosti, je volejbalový klub, ktorého hlavným trénerom je Juraj Šujan.

Extraliga žien zatiaľ pokračuje zápasmi základnej časti. V čase našej uzávierky hostili Novomešťanky hráčky z družstva STRABAG VC Bili-kova Pezinok. Ostatný zápas prvej polovice základnej časti zas odohrali posledný októbrový deň v Trnave.

„Ako extraligový tím máme štátnu výnimku, ktorá sa nevzťahuje na stretnutia Slovenského pohára. Samozrejme, pod podmienkou dodržiavania prísnych hygienických nariadení. Okrem štandardných pokynov dbáme pri tréningoch na meranie teploty. Nad 37,2 stupňa jedinca nevypustíme do haly. Naše tímy sú rozdelené do 12 tréningových skupín. Samotnú halu pravidelne v spolupráci s mestom Nové Mesto nad Váhom dezinfikujeme ozónovým generátorom,“ uviedol Juraj Šujan.

Samotná hygiena a dezinfekcia nie je vo VK jedinou povinnosťou. Najneskôr 48 hodín pred zápasom musia hráčky a realizačný tím prejsť antigénovými testami. „Cez zväz sme objednali 300 testov a tie teda postupne využívame. Len dve naše hráčky boli testované doposiaľ aj PCR testami pre výskyt koronavírusu v ich okolí. Oba testy boli negatívne. Dá sa povedať, že nás doteraz koronavírus úspešne obchádza. Pred samotným zápasom si rozhodca prejde naše výsledky po antigénovom testovaní, skontroluje podmienky a až tak môžeme hrať.“

Samotná hra však majstrovský zápas veľmi nepripomína.

„Veru nie. Diváci, aj keď na volejbal ich nechodí toľko, ako na iné kolektívne športy, pri palubovke chýbajú. Ponúkame im síce live stream cez internet, ale nie je to ono. Ale my aspoň môžeme hrať, musíme veriť, že záver sezóny bude v plnej paráde, a to spoločne s našimi priaznivcami“ zhodnotil Šujan.

To, čo vyzdvihol, je pomoc štátu počas koronakrízy.

„Kompenzácie za prvú aj prebiehajúcu druhú vlnu boli štedré. Veľká vďaka patrí Slovenskej volejbalovej federácii a Ministerstvu školstva. Keby sme takúto podporu mali aj v bežnej sezóne bez vírusu, tak by sme mohli ľahšie napredovať.“

Tatiana Brezinská

STRELECKÁ AKADÉMIA ŠTEFANA BUMBÁLA S MAJSTROVSKÝMI TITULMI

V Príbelciach sa v polovici septembra uskutočnili Medzinárodné Majstrovstvá SR seniorov pre rok 2020. Za ŠSK – Streleckú akadémiu (SA) PaedDr. Štefana Bumbála Nové Mesto nad Váhom sa majstrovstiev zúčastnili puškári Juraj Marcinka, Ján Marek a pištoliar Igor Gáll.

Majstrovstvá sa hneď prvý deň začali najťažšími disciplínami a to disciplínou 3x20 výstrelův na 50m z ľubovoľnej malokalibrovej pušky (LM) a disciplínou 40 výstrelův na 50m z ľubovoľnej malokalibrovej pištole (LP). Naším reprezentantom sa v týchto disciplínach darilo, keď Ján Marek v disciplíne LM 3x20 vo zvíťazil a Juraj Marcinka obsadil 2. miesto, Igor Gáll obsadil v disciplíne LP 3. miesto. Druhý deň majstrovstiev sa súťažilo v disciplínach vzduchová puška (VzPu) N+15 výstrelův a vzduchová pištoľ (VzPi) N+15 výstrelův a súťažou LM 60 výstrelův v leže. Aj v týchto disciplínach sa naši strelci presadili. Ján Marek zvíťazil v disciplíne VzPu N+15 a rovnako v tejto disciplíne zvíťazil i Juraj Marcinka, každý vo svojej kategórii. Igor Gáll obsadil v disciplíne VzPi N+15 3. miesto. V súčte disciplín VzPu N+15 a LM 60 obsadili Ing. Ján Marek i Juraj Marcinka 2. miesto, každý vo svojej kategórii. Toto vystúpenia našich reprezentantov na Medzinárodných Majstrovstvách SR seniorov patrí určite medzi najúspeš-

nejšie v histórii nášho ŠSK-SA PaedDr. Štefana Bumbála.

O týždeň neskôr sa rovnako v Príbelciach uskutočnili Majstrovstvá SR v strelbe z guľových (malokalibrových) zbraní. Z nášho klubu sa na tieto Majstrovstvá kvalifikovali dvaja mladí strelci v kategórii dorast (do 16 rokov). Obaja sa kvalifikovali v disciplínach LM 3x20 výstrelův na 50m a v disciplíne LM 60 výstrelův na 50m. Cez kvalifikačné sito postúpili medzi 20 najlepších na Slovensku a obom sa výnimočne darilo. Iba 12 ročný Guido Ginoux obsadil vo veľmi ťažkej disciplíne LM 3x20 výstrelův 3. miesto a získal bronzovú medailu. Druhý náš účastník Martin Zich (16 rokov) obsadil v tejto disciplíne 5. miesto. Všetko si však vynahrail na druhý deň majstrovstiev, keď v disciplíne LM 60 výstrelův obsadil 2. miesto a získal striebornú medailu. Guido Ginoux obsadil v tejto disciplíne 7. miesto, keď pokazil posledné dve súťažné položky. Po prvých štyroch odstrielných položkách bol i on ešte na bedne. Celkovo treba hodnotiť, že toto vystúpenie našich mladých strelcov na M SR je zatiaľ najväčším úspechom v tejto najmladšej kategórii strelcov pre náš klub a určite sme ešte nepovedali posledné slovo.

redakcia

Martin Zich na 2. mieste

Guido Ginoux na 3. mieste

OSOBNOSTI NOVEMBRA

2.11.1875 † HORN Eduard, národohospodár, odborný spisovateľ. Narodil sa 25.9.1825 v Novom Meste nad Váhom. Zomrel v Budapešti (Maďarsko) – 145. výročie úmrtia.

9.11.1985 † KALENČÍK Rudolf, spisovateľ, podnikateľ. Narodil sa 29.8.1894 v Novom Meste nad Váhom. Zomrel v New Yorku (USA) - 35. výročie úmrtia.

10.11.1950 * POMAJBOVÁ Mária, spisovateľka, sociálna pracovníčka. Narodila sa v Považanoch. Študovala v Trenčíne. V súčasnosti pôsobí v Novom Meste nad Váhom – 70. výročie narodenia.

13.11.1960 † BODLÁK Josef, projektant železničných tratí Veselí na Morave-Nové Mesto nad Váhom. Narodil sa 4.2.1883 v obci Březnice (Česko). Pôsobil v Starej Turej. Zomrel v Myjava, kde je aj pochovaný – 60. výročie úmrtia.

13.11.2015 † KOZÁČEK Ivan, fotograf. Narodil sa 24.12.1923 v Dolnom Srní. Pôsobil v Novom Meste nad Váhom a v Trenčíne. Zomrel v Bratislave - 5. výročie úmrtia.

18.11.1945 † SLABEJ Ján, lekár, osvetový pracovník. Narodil sa 5.2.1866 v Liptovskom Mikuláši. Pôsobil v Myjave a v Novom Meste nad Váhom. Zomrel v Bratislave – 75. výročie úmrtia.

25.11.1920 * KUŠNÍROVÁ Katarína, pedagogička. Narodila sa v Lubine. Pôsobila v Krajnom, v Bzinciach pod Javorinou, v Novom Meste nad Váhom. Zomrela 17.1.2006 v Čachticiach. Pochovaná je v Novom Meste nad Váhom – 100. výročie narodenia.

SPOMÍNANIE

Dňa 11. novembra sme si pripomenuli smutné druhé výročie odvtedy, ako nás navždy opustila milovaná manželka, mama a sestra

Zuzana MRÁZIKOVÁ

z Nového Mesta nad Váhom.

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku. S hlbokým smútkom v srdci na ňu neustále s úctou a láskou myslí a spomína celá rodina.

Navždy v srdciach

Dňa 18. novembra 2020 uplynie 5 rokov, čo nás navždy opustila naša milovaná dcéra, sestra, manželka a mamina

Mgr. Lenka MITANOVÁ, rod. Wernerová

S láskou a úctou stále spomína celá rodina Wernerová a Mitanová.

Kto v srdci žije, neodišiel, v spomienkach je stále s nami...

15. novembra uplynie 27 rokov od úmrtia nášho drahého

Emila JAMRICHÁ

a 19. novembra si so smútkom v srdci pripomenieme 7 rokov od odchodu našej drahej

Emílie JAMRICHOVEJ.

Kto ste ich poznali, spomínajte spolu s nami.

S láskou a úctou spomína celá rodina

Kto bol milovaný, nebude nikdy zabudnutý.

17. novembra uplynie deväť rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a dedko

Miroslav PASTOREK.

Kto ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú spomienku spolu s nami.

S láskou a úctou manželka Eva a synovia s rodinami

OPUSTILI NÁS

Emília Birkušová (†21.9.2020)
vo veku 96 rokov

Marta Hrušovská (†22.9.2020)
vo veku 77 rokov

Ján Jurika (†26.9.2020)
vo veku 87 rokov

Mária Uhláriková (†30.9.2020)
vo veku 84 rokov

Zdenka Heráková (†30.9.2020)
vo veku 50 rokov

Juraj Lóbb (†2.10.2020)
vo veku 74 rokov

Peter Veselý (†4.10.2020)
vo veku 76 rokov

Anna Švorcová (†4.10.2020)
vo veku 88 rokov

Olga Bušová (†5.10.2020)
vo veku 91 rokov

Mária Majerčáková (†6.10.2020)
vo veku 55 rokov

Emília Zámečníková (†6.10.2020)
vo veku 76 rokov

Tibor Zemanovič (†8.10.2020)
vo veku 76 rokov

Margita Kríšová (†9.10.2020)
vo veku 84 rokov

Milan Paška (†10.10.2020)
vo veku 91 rokov

Margita Eliášová (†11.10.2020)
vo veku 57 rokov

Antol Šupol (†11.10.2020)
vo veku 87 rokov

Anna Sedláčková (†13.10.2020)
vo veku 70 rokov

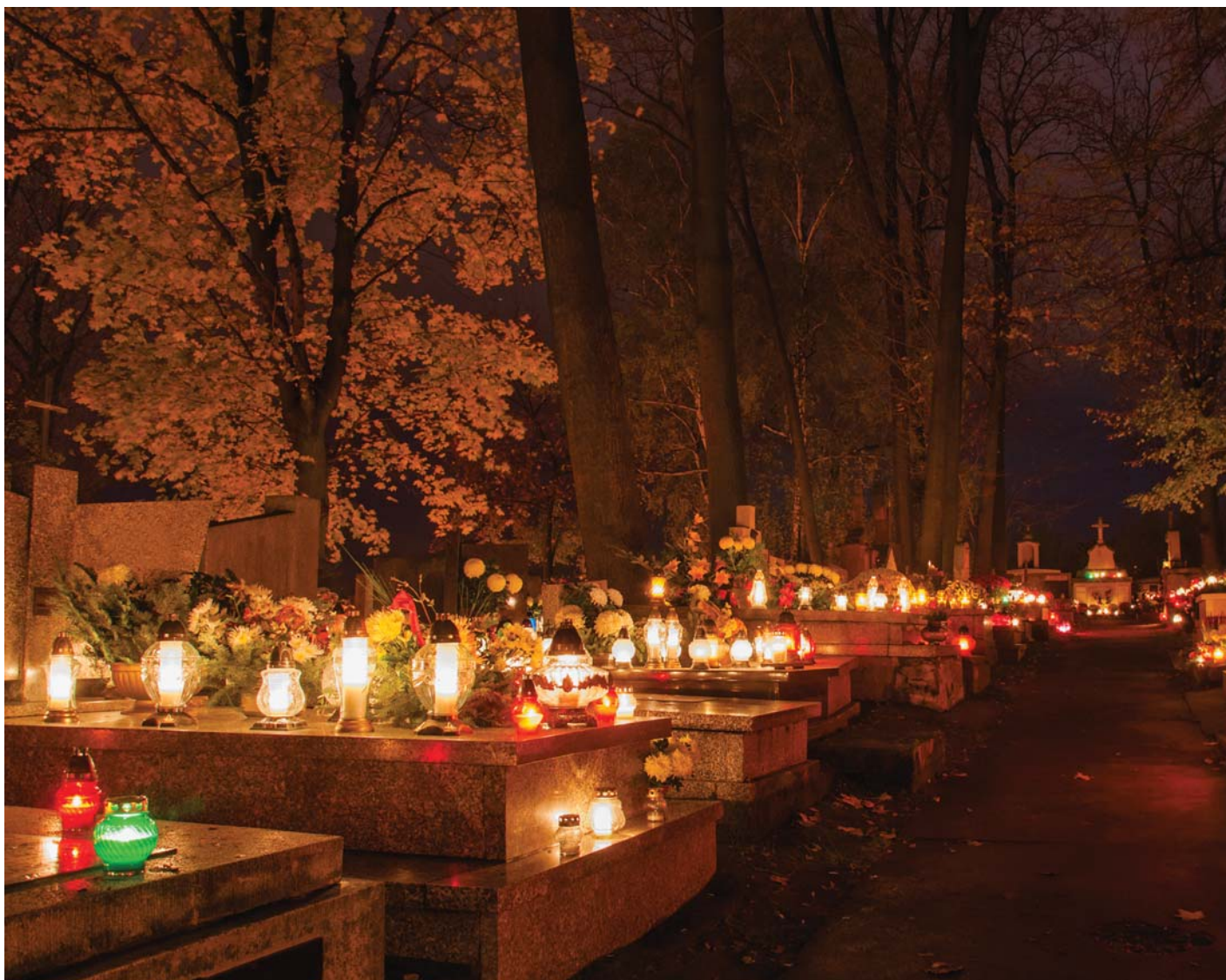
MILOVANÍ SÚ S NAMI, AJ V TOMTO ŤAŽKOM OBDOBÍ

Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých.

Dva dni, počas ktorých myslíme na našich zosnulých najbližších intenzívnejšie. K tomu patrí aj neodmysliteľná súčasť - návšteva cintorína, spočinutie v tichej modlitbe, či rozjímaní. Tento rok nám bude táto pietna spomienka odopretá alebo minimálne opatreniami výrazne sťažená. Využime na návštevu cintorína iné dni, či menej koncentrované hodiny.

Naši milovaní sa za to na nás hnevať nebudú. Budme s nimi vo vnútorných rozhovoroch, spomínajme pri fotkách.

Tatiana Brezinská

NOVOMESTSKÝ SPRAVODAJCA, 41. ročník

Mesačník, číslo 11/2020 vydané k 30. októbru 2020. Vydavateľ: Mesto Nové Mesto nad Váhom, Čsl. armády 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, IČO: 00 311 863. Mesačník vydáva Mesto Nové Mesto nad Váhom prostredníctvom MsKS v Novom Meste nad Váhom. Redakčná rada: Dana Uhríková, Jarmila Foltánová, Michaela Kobidová, Monika Šupatíková, Milan Hurtík, Jozef Karlík, František Mašlonka, Viliam Polák, Martin Šimovec. Tatiana Brezinská - šéfredaktorka, 0905 257 231. Adresa redakcie: Mestské kultúrne stredisko, Hviezdoslavova 4, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, č. tel.: priama linka: 032 285 69 20 alebo e-mail: redakcia@msks.sk. Uzávierka vždy 10. v mesiaci. Nevyžiadané rukopisy a fotografie sa nevracajú. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov. Grafická úprava a tlač: UNIVERSALPRINT, s.r.o., Priemyselná 2, 915 01 Nové Mesto nad Váhom. Náklad: 1 200 ks. Cena: 0,50 €. ISSN 1338-8223 (tlačová verzia). MK SR - EV 3966/10